

Medlem af Inatsisartut Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit
-/Her

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 2011-224 vedr. servicekontrakt om vareforsyning 2012-2016

12. december 2011
Sagsnr. 2011-058598
Dok. Nr. 780372

Kære Olga P. Berthelsen

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Inden jeg besvarer dine spørgsmål, skal jeg for en god orden skyld gøre opmærksom på, at servicekontrakten om vareforsyning i henhold til finanslovens tekstanmærkninger skal godkendes af Naalakkersuisut og Inatsisartuts Finansudvalg, før den kan træde i kraft. Servicekontrakten om vareforsyning blev behandlet af Naalakkersuisut den 1. dec., men mangler fortsat Finansudvalgets godkendelse.

Derudover er det vigtigt for mig at understrege, at en servicekontrakt bliver til ved forhandlinger mellem Selvstyret og KNI. I disse forhandlinger er Selvstyret og KNI ligeværdige parter. Det betyder, at Selvstyret ikke kan pålægge KNI samfundsmæssige opgaver, med mindre Selvstyret betaler KNI for at påtage sig disse opgaver.

Eller sagt på en anden måde: Det serviceniveau, som borgerne får, skal bedømmes ud fra den betaling, vi som samfund kan yde. Det betyder også, at hvis vi som politikere ønsker et højere serviceniveau, skal midlerne hertil findes i Landskassen.

1. Hvilke tiltag blev aftalt i forbindelse med 2012 serviceaftalerne med KNI om bygder og yderdistrikter?

Nedenfor er en kort emnemæssig gennemgang af den nye servicekontrakt:

Forsyningspligt

I forhold til den eksisterende kontrakt er der ikke ændret ved KNI's overordnede forsyningspligt. Dog er Kangerlussuaq og Narsarsuaq tilføjet listen for at sikre borgernes forsyning. Det har ikke hidtil været nødvendigt, da KNI's samlede salg på disse to steder var højt som følge af det toldfrie salg.

Der har ved indgåelse af den nye kontrakt været et ønske om øget gennemsigtighed. Således er der i forarbejdet til den nye kontrakt foretaget et indgående analysearbejde med henblik på at kortlægge, om visse af de butikker, der hidtil indgik i servicekontrakten, i stedet ville kunne drives på rent kommercielle vilkår.

KNI vurderer, at butikker i byer med min. 600 indbyggere kan drives på kommerciel vis. Det betyder, at Qaanaaq, Qeqertarsuaq, Upernavik, Qasigiannuguit, Ummannaq og Ta-siilaaq ikke er omfattet af bestemmelserne i den nye servicekontrakt. KNI bevarer dog for-

syningspligten, og befolkningen i de pågældende byer vil derfor ikke blive stillet dårligere.

Butikker

KNI vil i løbet af 2012 implementere en ny butiksstruktur, der medfører en mere effektiv drift, også vil gavne for borgerne. Dog vil der generelt være kortere minimumsåbningstider. Den nye butiksstruktur medfører, at der fremadrettet vil være 5 typer butikker i stedet for 3 som i dag. De 4 typer butikker – depoter, kiosker, service- og bygdebutikker – vil være omfattet af servicekontraktens bestemmelser. Den 5. butikstype – ”Nano-butikker” – vil blive drevet på kommerciel vis.

Varesortiment

Servicekontrakten omfatter et basissortimentet, som er specificeret, så det bliver mere gennemskueligt for kunderne, hvilke varer de har krav på. Der vil f.eks. i stedet for mel stå rug-, hvede- og grahamsmel, og der er anført variantantal. Der er i basissortiment søgt indarbejdet en række konkrete ønsker fra Ernæringsrådet.

I stedet for ét samlet basissortiment vil der være et basissortiment pr. butikstype. Frost- og kølevarer udgår af basissortimentet i depoterne. Det ene depot er i Qeqertaq, hvor der, uanset servicekontraktens bestemmelser, ikke er mulighed for køle- og frostvarer, da der ikke er elektricitet.

E-handelsportal

KNI lancerer medio 2012 en e-handelsportal med noon-food varer. Som en konsekvens heraf udgår ikke-kolonialvarer af basissortimentet. Det skal hertil bemærkes, at KNI i forvejen kun har pligt til at føre udvalgte ikke-kolonialvarer, hvis pladsen og efterspørgslen tilsiger det. Det er vurderingen, at forbrugerne fremover vil opleve større udvalg og et mere differentieret produktsortiment, ligesom tilgængeligheden til de nyeste varer vil øges.

De kunder, der ikke ønsker at købe varer via e-handel i deres hjem, kan bestille dem i den lokale butik, hvor der vil være en computer til rådighed, og personalet vil yde assistance. Der vil ligeledes blive oprettet en central grønlandsksproget servicefunktion.

Engrossalg

KNI's forpligtelse til at drive engrossalg er udtaget af servicekontrakten. Det skyldes, at engrossalg er en overskudsgivende aktivitet, hvorfor der ikke er behov for, at engrossalg er omfattet af en servicekontrakt og den tilhørende betaling for at varetage denne aktivitet.

Butiksråd

KNI har i dag butiksråd mange steder. Butiksråd giver borgerne mulighed for at få indflydelse på driften af deres lokale Pilersuisoq-butik. I den kommende servicekontrakt indføres derfor en bestemmelse, der forpligter KNI til at arbejde for, at der oprettes butiksråd i alle lokaliteter, der er omfattet af servicekontrakten.

Øvrige bestemmelser

I den nye kontrakt er skabt mulighed for at pålægge KNI en bod, hvis selskabet misligholder væsentlige dele af kontrakten. Endvidere er rapporterings- og tvistbestemmelser ajourført.

2. Blev KNI's serviceniveau vurderet under et hele?

I forbindelse med forhandlingerne blev der foretaget en samlet vurdering af KNI's serviceniveau.

Denne vurdering blev foretaget ud fra disse kriterier: 1) Sikrer servicekontrakten befolkningen i yderområder en stabil vareforsyning til rimelige priser? og 2) Er der overensstemmelse mellem den betaling, Selvstyret yder, og det serviceniveau, som borgerne får? Anvender vi med andre ord Landskassens ressourcer ansvarligt.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at den kommende servicekontrakt lever op til begge kriterier.

Når det er sagt, har jeg stor forståelse for, at folk kan ønske sig et endnu større udvalg, længere åbningstider m.m., men det er desværre ikke muligt inden for de nuværende økonomiske rammer.

3. Blev der i forbindelse med serviceaftalerne om bygderne og yderdistrikterne aftalt ændringer i forhold til forsyningssikkerhed, butikkernes standarder og mht. ansatte?

Den nye butiksstruktur giver KNI mulighed for at foretage effektiviseringer, hvilket også kommer kunderne til gode. Den nye butiksstruktur medfører dog generelt kortere åbningstider. Derudover udgår frost- og kølevarer som nævnt af depoterne.

Samlet sker der dog ikke forringelser, hvad angår forsyningssikkerheden eller standarden.

Kortere minimumsåbningstider vil medføre en minimal nedgang i antallet af ansatte eller den gennemsnitlige arbejdstid.

4. I hvilke og hvor mange bygdebutikker blev der lavet ændringer i mht. organisering og åbningstider?

Indførelsen af den nye butiksstruktur berører samtlige butikker. Den nye butiksstruktur betyder generelt kortere minimumsåbningstider, hvorfor flere borgere i bygder og yderområder må belave sig på kortere åbningstider.

Butikstypen fastsættes – som i den nuværende servicekontrakt – ud fra befolkningstallet. Du kan finde den fremtidige fordeling af butikstyper i det vedlagte bilag.

Bl.a. på baggrund af den henvendelse, du henviser til fra borgerne i Iginniarfik, er det vigtigt for mig at fremhæve, at principperne, herunder den nye butiksstruktur, i den nye kontrakt har været i høring hos kommunerne, herunder også Qaasuitsup Kommunia.

Kommunerne havde overordnet ikke bemærkninger til de enkelte elementer i kontrakten. Flere bygdebestyrelser var dog utilfredse med kortere minimumsåbningstider.

Der vil endvidere blive udarbejdet informationsmateriale om den nye servicekontrakt og butiksstruktur til de berørte borgere.

5. Hvad kan man, i samarbejde med KNI, som et mindstemål gøre for at hjælpe hundeejerne i Qaanaaq, der som følge af den globale opvarmning ikke er i stand til at skaffe hundefoder?

I såvel den nuværende som den kommende servicekontrakt indgår hundefoder som en del af basissortimentet. Selvstyret har således allerede skabt muligheden for at skaffe hundefoder gennem KNI.

KNI har endvidere oplyst, at der er hundefoder til stede på lageret i Qaanaaq. Jeg mener derfor ikke, at der kan igangsættes yderligere initiativer i KNI-regi med det formål for øje at hjælpe hundeejerne i Qaanaaq.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at Departementet for Fangst, Fiskeri og Landbrug hverken kan be- eller afkræfte, at den globale opvarmning alene er årsag til, at nogle fangere oplyser, at de ikke er i stand til at skaffe hundefoder. Så vidt departementet er orienteret fra flere fangere, er der fortsat rigeligt med sæler og andre fangsttyr i Qaanaaq-området. Det er dog mørketid nu, hvorfor det kan være svært at tage på fangst. Dette er dog et naturligt og tilbagevendende fænomen.

Hundefoder kan ifølge departementet ydermere bestå af mange typer og arter. En del fangere samler således forråd ved fiskeri og fangst. Der er ingen kvoter på ringsæler, remmesæler eller grønlandssæler. Hvert år fordeles kvoterne for narhvaler, hvidhvaler, isbjørne, hvalrosser og store hvaler til kommunerne. Dette sker efter høring hos kommunerne og KNAPK. De respektive kvoter for de forskellige kommuner, herunder forvaltningsområderne, fordeles i samråd mellem kommunalbestyrelsen og de lokale KNAP-P'er inden for de rammer, som bekendtgørelserne giver.

Der skulle således være muligheder for anskaffelse af hundefoder fra de ikke-kvoterede og kvoterede arter.

Som det fremgår af ovennævnte, er det uklart, hvor mange hunde der sulter, og hvorfor de sulter.

Jeg håber, at ovenstående besvarer dine spørgsmål fyldestgørende, og takker dig for din henvendelse.

Med venlig hilsen

Jens B. Frederiksen